

Ten aanzien van de dispositie van de Japanse slagvloot kwam de marinestaf in Tokio eind '43 tot de conclusie dat het aanbeveling verdiende, een groot deel van die slagvloot een basis te geven welke dicht bij het stookolie-producerende Nederlands-Indië lag en waar bovendien een groot droogdok aanwezig was: Singapore. Eind februari '44 werd hier een sterk eskader geposteed met als kern drie vliegekampschepen, vijf slagschepen en achttien kruisers. Dat had belangrijke gevolgen voor de Geallieerde strategie. De Britse *Eastern Fleet* was inmiddels naar Ceylon teruggekeerd en daar versterkt en er was overwogen, landingen uit te voeren op de Andamanen of op Sumatra. Aangezien het Japanse eskader in Singapore sterker was dan de *Eastern Fleet*, moest men al die plannen, tot welke uitvoering trouwens nog niet definitief besloten was, opgeven. De voornaamste functie van de *Eastern Fleet* werd, door haar aanwezigheid te bevorderen dat het Japanse eskader zo lang mogelijk in Singapore bleef, ver van de gebieden in de *Pacific* waar de Amerikanen in het offensief waren. Ook dat Japanse eskader moest overigens zuinig met zijn stookolie omspringen, hetgeen, toen het in oktober '44 de Amerikaanse *Pacific Fleet* bij de Philippijnen moest aanvallen, een grote hinder bleek. Met dat al bevond dat op Singapore gebaseerde eskader zich nog in een bevoorrechte positie, vergeleken met de oorlogsschepen die hun basis hadden in Japan! Voeren deze in '44 uit om de strijd met de *Pacific Fleet* aan te gaan, dan moesten zij de kortste routes volgen die veelal de gevaarlijkste waren. Het gebeurde ook wel dat eenheden zich er van moesten onthouden zo snel mogelijk te varen, zodat zij te laat arriveerden om aan bepaalde zeeslagen deel te nemen. Het stookolietekort noopte de Japanse marinestaf in februari '45 om enkele vliegekampschepen en één slagschip op te leggen en toen de Amerikanen in april '45 op het Japanse eiland Okinawa landden, dat 700 km bezuiden Japan ligt, was van de vijf slagschepen die in Japanse havens lagen, maar één in staat om uit te varen – uit te varen met voldoende stookolie om Okinawa te bereiken; een terugvaart zou niet mogelijk zijn.¹

Dat het tekort aan benzine ernstige gevolgen had voor de operaties van de Japanse luchtmacht, spreekt vanzelf. In de *Nanjo* openbaarde dat tekort zich pas in '45, toen de raffinaderijen bij Palembang die ook benzine voor vliegtuigen produceerden, eind januari '45 geteisterd waren door vliegtuigen van de *Eastern Fleet* waardoor hun productie twee

¹ Dit slagschip, de '*Jamato*', het grootste ter wereld, was met explosieven volgeladen teneinde als zelfmoord-schip te fungeren; het werd tot zinken gebracht nog voordat het Okinawa was genaderd.